

De heer Ing. G. Starre en mevrouw ing. J. Leeftang
Gerard ter Borchstraat 51
7944 GM MEPEL

VERZONDEN 20 MEI 2025

Datum
20 mei 2025

Ons kenmerk
2025-009202

Uw brief
29 april 2025

Uw kenmerk

Onderwerp
handhavingsverzoek

Geachte heer Starre,

Namens de Stichting Natuurbeschermingswacht heeft u op 9 april 2025 een handhavingsverzoek inzake sierteelt gedaan met betrekking tot vier percelen in Wapserveen. Op 29 april 2025 heeft u vervolgens een vergelijkbaar verzoek om handhaving ingediend inzake sierteelt met betrekking tot zestien percelen in Wapserveen namens:

- Stichting Natuurbeschermingswacht;
- Pesticide Action Network Netherlands (PAN NL);
- Vereniging Meten=Weten;
- Coöperatie Mobilisation for the Environment U.A. (Coöperatie MOB); en
- Stichting Mobilisation for the Environment (Stichting MOB).

In het handhavingsverzoek van 29 april 2025 zijn zestien percelen genoemd, waaronder de vier percelen zoals genoemd in het handhavingsverzoek van 9 april 2025. De inhoud van de handhavingsverzoeken komt sterk overeen. Gelet daarop hebben wij de handhavingsverzoeken gezamenlijk behandeld.

Wij hebben met u afgesproken om uiterlijk 20 mei 2025 te reageren op de handhavingsverzoeken.

Het verzoek

U heeft verzocht om een ogenblikkelijke stop op het gebruik van bestrijdingsmiddelen bij de teelten op de hierna te noemen kadastrale percelen, op basis van de specifieke zorgplicht, vanwege primair de gevolgen voor de gezondheid maar ook het milieu. De activiteit dient volgens u in het geheel achterwege gelaten te worden. Het gaat om de volgende kadastrale percelen, waar volgens u de genoemde gewassen worden geteeld:

Kadastrale aanduiding	omschrijving	afstand tot woonhuizen	afstand tot basisschool/kinderopvang
van west naar oost			
HVT03-N-394	lelies	125 meter	920 meter
HVT03-N-395	lelies	125 meter	975 meter
HVT03-N-436	tulpen	85 meter	890 meter
HVT03-N-437	tulpen	85 meter	805 meter
HVT03-N-69	lelies	55 meter	620 meter
HVT03-N-458	tulpen	60 meter	275 meter
HVT03-N-1359	tulpen		
HVT03-N-187	lelies	55 meter	75 meter
HVT-03-N-1205	gele bordjes	65 meter	250 meter
HVT-03-N-1446	gele bordjes	275 meter	460 meter
HVT-03-N-884	lelies	325 meter	500 meter
HVT-03-N-1448	lelies	540 meter	390 meter
HVT03-N-538	tulpen	45 meter	1900 meter
HVT03-N-945	tulpen	100 meter	1700 meter
HVT03-N-1145	tulpen	290 meter	1900 meter
HVT03-N-1144	tulpen	100 meter	1900 meter

Belanghebbendheid

Het college constateert dat de Stichting Natuurbeschermingswacht, PAN NL, de Vereniging Meten=Weten, Coöperatie MOB en de Stichting MOB – in ieder geval voor een onderdeel van hun handhavingsverzoek(en) – belanghebbend zijn bij hun handhavingsverzoek(en). De verzoekers om handhaving hebben daarnaast een toereikende machtiging overgelegd inzake de bevoegdheid van de heer Starre om namens hen op te treden.

Bevoegd gezag

Wij stellen vast dat de verzoeken om handhaving van 9 april 2025 en 29 april 2025 betrekking hebben op het door verzoekers veronderstelde gebruik van bestrijdingsmiddelen bij sierteelt, waarbij wij aannemen dat met de term bestrijdingsmiddelen wordt bedoeld op gewasbeschermingsmiddelen, zoals die zijn gedefinieerd in bijlage 1 bij het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal).

Sierteelt is een specifieke vorm van het telen van gewassen in de openlucht en dat is in artikel 3:208, eerste lid, van het Bal aangewezen als een milieubelastende activiteit.

20 mei 2025

3 / 7

Deze milieubelastende activiteit moet op grond van artikel 3:209 van het Bal aan algemene regels voldoen, waaronder de regels van paragraaf 4.64 van het Bal inzake het gebruik was van gewasbeschermingsmiddelen of meststoffen (artikel 3:209, eerste lid en onder e Bal).

Verder is van belang dat voor het verrichten van alle milieubelastende activiteiten de specifieke zorgplicht geldt van artikel 2.11 van het Bal.

Wij zijn het bevoegd gezag voor handhaving van de algemene regels van het Bal. In artikel 13.3a0 van het Omgevingsbesluit (Ob) is ten aanzien van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en biociden bij het verrichten van de milieubelastende activiteiten, bedoeld in – onder meer – artikel 3.208 van het Bal, bepaald dat de bestuursrechtelijke handhavingstaak ook berust bij Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat en bij Onze Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Omdat in de handhavingsverzoeken wordt gesteld dat het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op de hiervoor bedoelde percelen in strijd is met de specifieke zorgplicht van artikel 2.11 van het Bal en wij het bevoegd gezag zijn voor handhaving van die zorgplicht, stellen wij ons op het standpunt dat de handhavingsverzoeken in zoverre zijn gericht aan het juiste bevoegd gezag en dat wij dus bevoegd zijn om op deze verzoeken te beslissen.

Doorzendplicht

We hebben tevens de verzoeken doorgestuurd op grond van artikel 2.3 van de Algemene wet bestuursrecht aan de provincie Drenthe als bevoegd gezag voor de Wet natuurbescherming, omdat u ook de bescherming van de natuur noemt. Daarnaast zijn de verzoeken doorgestuurd aan de NVWA als bevoegd gezag voor het toepassen van bestrijdingsmiddelen.

Feiten

De toezichthouder van het college heeft door navraag bij de telers vastgesteld dat de volgende gewassen worden geteeld op de genoemde kadastrale percelen:

- HVT03-N-394: suikerbieten en maïs
- HVT03-N-395: suikerbieten en maïs
- HVT03-N-436: suikerbieten
- HVT03-N-437: noordzijde maïs, zuidzijde tulpen
- HVT03-N-69: noordzijde maïs, zuidzijde tulpen
- HVT03-N-458: tulpen
- HVT03-N-1359: tulpen
- HVT03-N-187: noordzijde lelies, zuidzijde gras
- HVT03-N-1205: suikerbieten
- HVT03-N-1446: suikerbieten
- HVT03-N-884: aardappelen
- HVT03-N-1448: aardappelen
- HVT03-N-538: lelies
- HVT03-N-945: noordzijde ligt braak, zuidzijde lelies
- HVT03-N-1145: lelies
- HVT03-N-1148: tulpen

Juridisch kader

De handhavingsverzoeken zijn, als gesteld, gebaseerd op de vermeende overtreding van de specifieke zorgplicht van artikel 2:11, eerste lid van het Bal. Die bepaling luidt, voor zover hier van belang, als volgt.

“1. Degene die een milieubelastende activiteit verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelig gevolgen kan hebben voor de fysieke leefomgeving is verplicht:

- a. Alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;*
- b. Voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en*
- c. Als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten.”*

Uit artikel 2:11, tweede lid, aanhef en sub a, b en d van het Bal volgt dat voor milieubelastende activiteiten deze plicht in ieder geval inhoudt dat alle passende preventieve maatregelen ter bescherming van het milieu en de gezondheid worden getroffen en significante milieuverontreiniging wordt voorkomen.

Beeoordeling verzoek

Uit de handhavingsverzoeken volgt dat de verzoeken zien op het gebruik van bestrijdingsmiddelen voor specifiek sierteelt. In het voorgaande hebben wij vastgesteld dat op de percelen HVT03-N-394, HVT03-N-395, HVT-3-N-436, HVT03-N-1205, HVT03-N-1446, HVT03-N-884 en HVT03-N-1448 geen sierteelt plaatsvindt, anders dan verzoekers veronderstellen. De handhavingsverzoeken worden gelet daarop ten aanzien van die percelen reeds om die reden afgewezen.

Voor de overige percelen vindt in ieder geval op een gedeelte van de percelen sierteelt plaats, te weten lelie- of tulpenteelt. Het staat ook vast dat bij die teelt gewasbeschermingsmiddelen worden gebruikt.

Op Europees en nationaal niveau is voorzien in regelgeving inzake de toelating en het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen, te weten in de gewasbeschermingsmiddelenverordening ((EG) nr. 1107/2009) (hierna: “de gewasbeschermingsmiddelenverordening”), de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Wgb) en de hiervoor genoemd regels uit het Bal.

De gewasbeschermingsmiddelenverordening bevat regels over de toelating van de verkoop, het gebruik en de controle van gewasbeschermingsmiddelen binnen de Europese Unie, en stoelt op het voorzorgsbeginsel (considerans gewasbeschermingsmiddelenverordening, overweging 8). Een werkzame stof wordt alleen goedgekeurd als gewasbeschermingsmiddelen die de werkzame stof bevatten – onder meer – geen onmiddellijk of uitgesteld schadelijk effect hebben op de gezondheid van mens of dier en de residuen van deze producten geen schadelijke gevolgen hebben voor de gezondheid van de mens, waaronder kwetsbare groepen. Ook worden gewasbeschermingsmiddelen alleen toegelaten als zij geen onaanvaardbare effecten hebben voor het milieu.

20 mei 2025

5 / 7

Het uitgangspunt is dat er op Europees niveau een gelijk c.q. geharmoniseerd speelveld is wat betreft de toelating en het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen (considerans gewasbeschermingsmiddelenverordening, overweging 9; Kamerstukken II 2005/06, 30474, nr. 3, p. 8). Verder zijn de nationale regels uit het Bal voor sierteelt in de openlucht met betrekking tot gewasbeschermingsmiddelen, mede gesteld met het oog op de gezondheid van mensen en de bescherming van het milieu.

U stelt niet dat het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op de hiervoor bedoelde percelen in strijd is met deze Europese en nationale regelgeving. U bent echter van mening dat deze regelgeving niet toereikend is ter bescherming van de gezondheid en het milieu. U vraagt ons daarom om het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in algemene zin te verbieden, omdat dit gebruik in strijd zou zijn met de zorgplicht van artikel 2.11 van het Bal.

Wij stellen voorop dat de onderzoeken en publicaties waarnaar u verwijst ter onderbouwing van uw stelling dat het gebruik van gewasbescherming schadelijk is voor de gezondheid aanleiding vormen tot zorg. U wijst er ook op dat de burgerlijke rechter meerdere malen aanleiding heeft gezien om aan telers een verbod op te leggen tot het gebruik daarvan vanwege de gezondheid. Uw verzoek gaat in beperkte mate in op de veronderstelde gevolgen voor het milieu.

Wij menen echter dat het niet aan ons is om te bepalen dat de Europese en nationale regelgeving ten aanzien van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen onjuist en ontoereikend is en dat daarom gebruik dat op grond van die regelgeving is toegestaan desondanks een overtreding van de zorgplicht zou opleveren en daarom verboden zou moeten worden. Wanneer zou worden vastgesteld dat de huidige inzichten aanleiding moeten vormen om dat gebruik te verbieden of vergaand te beperken, zou die regelgeving naar ons oordeel moeten worden aangepast. Zolang dat niet is gebeurd, kan naar ons oordeel niet worden gesteld dat het handelen overeenkomstig die regelgeving een overtreding van de zorgplicht oplevert.

Wij wijzen er in dit verband op dat in de Nota van Toelichting op het Bal het volgende wordt gesteld over de specifieke zorgplicht van artikel 2.11 van het Bal (Stb. 2018, 293, pag. 525).

“Het feit dat de specifieke zorgplicht naast de meer uitgewerkte algemene regels en vergunningvoorschriften geldt, laat onverlet dat in het algemeen het naleven van de voorschriften van dit besluit en een eventuele vergunning voldoende zal zijn om nadelige effecten te voorkomen, uitgaande van de gebruikelijke wijze waarop de in het besluit gereguleerde activiteiten in de praktijk worden uitgevoerd. Maar wanneer degene die de activiteit verricht ongebruikelijke handelingen uitvoert of juist handelingen nalaat, waarvan ieder redelijk denkend mens kan weten dat daardoor nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving ontstaan die eenvoudig voorkomen hadden kunnen worden, heeft de zorgplicht wel betekenis naast de voorschriften. Ook kan de zorgplicht betekenis naast de voorschriften hebben als zich in de fysieke leefomgeving bijzondere lokale belangen of bijzondere omstandigheden voordoen, die ook een bijzondere inspanning kunnen vragen van degene die de activiteit verricht. Ook met die bijzondere lokale belangen of bijzondere omstandigheden kan bij het stellen van de regels onmogelijk rekening worden gehouden.”

In paragraaf 4.64 van het Bal staan de meer uitgewerkte algemene regels ten aanzien van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Wanneer daaraan wordt voldaan, is het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen toegestaan. Het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen kan niet worden gezien als een ongebruikelijke handeling en door u is ook niet gesteld dat sprake is van bijzondere lokale belangen of bijzondere omstandigheden. Uw verzoek gaat immers om een generiek verbod.

Wij voegen daaraan toe dat, voor zover al sprake zou zijn van een overtreding van de zorgplicht van artikel 2:11 van het Bal geldt dat handhaving van een zorgplicht alleen aan de orde kan zijn in situaties waarin het handelen of nalaten van degene die de activiteit verricht ‘onmiskenaar’ in strijd is met de zorgplicht (*Stb. 2018*, 293, p. 526; ABRvS 10 augustus 2011, ECLI:NL:RVS:2011:BR4631). Uit een – eveneens door u aangehaalde – uitspraak van de rechtbank Rotterdam van 14 februari 2025 over de specifieke zorgplicht van artikel 2:11 van het Bal volgt dat handhaving alleen mogelijk is ‘evidente’ of ‘onmiskenaar’ strijd met de zorgplicht (ECLI:NL:RBROT:2025:1816).

Wij komen tot de conclusie dat geen sprake is van ‘onmiskenaar’ of ‘evidente’ strijd met de zorgplicht, juist omdat de sierteelt op de gebruikelijke wijze plaatsvindt en de telers voldoen aan de algemene regels uit het Bal. Ook is niet gebleken dat de telers in strijd handelen met evidente ‘good housekeeping’-maatregelen (*Stb. 2018*, 293, p. 527).

U wijst in uw verzoek ook nog op de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (Afdeling) van 2 april 2025 inzake handhaving van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in relatie tot Natura-2000 gebieden (ECLI:NL:RVS:2025:1428). Wij wijzen erop dat die zaak niet vergelijkbaar is met de handhaving die hier aan de orde is. In het kader van toepassing van de Wet natuurbescherming is ten aanzien van activiteiten die gevolgen kunnen hebben voor Natura 2000-gebieden vereist dat met wetenschappelijke zekerheid aannemelijk kan worden gemaakt dat de voorgenomen activiteit, alleen of in combinatie, er niet toe kan leiden dat er afbreuk wordt gedaan aan de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura 2000-gebied. De Afdeling oordeelde in deze uitspraak dat niet met de vereiste zekerheid was aangetoond dat het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen er niet toe kan leiden dat afbreuk wordt gedaan aan de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied waarover het in die zaak ging. Dat wil niet zeggen dat dat gebruik ook strijd oplevert van de zorgplicht van artikel 2.11 van het Bal, waarvoor, zoals hiervoor geschetst, een heel ander beoordelingskader geldt.

Besluit

Wij besluiten om het handhavingsverzoek van 9 april 2025 van de Stichting Natuurbeschermingswacht en het handhavingsverzoek van 29 april 2025 van de Stichting Natuurbeschermingswacht, PAN NL, Vereniging Meten=Weten, Coöperatie MOB en Stichting MOB voor zover de verzoeken zien op de percelen HVT03-N-394, HVT03-N-395, HVT-3-N-436, HVT03-N-1205, HVT03-N-1446, HVT03-N-884 en HVT03-N-1448, af te wijzen, omdat daar geen sierteelt plaatsvindt.

Voor zover de handhavingsverzoeken van 9 april 2025 en 29 april 2025 zien op de overige percelen, besluiten wij de verzoeken af te wijzen omdat naar ons oordeel geen sprake is van (onmiskenaar) schending van de specifieke zorgplicht van artikel 2.11 van het Bal.

20 mei 2025

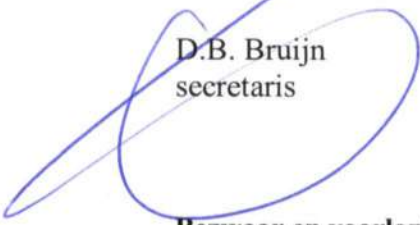
7 / 7

Als u vragen heeft, kunt u contact opnemen met de gemeente via telefoonnummer 14 0521 en via info@gemeentewesterveld.nl

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders

J. Spoelstra
burgemeester

D.B. Bruijn
secretaris

Bezwaar en voorlopige voorziening

Dit is een besluit waartegen u bezwaar kunt maken. Dit kunt u doen door binnen 6 weken een ondertekende brief aan het college te sturen (Postbus 50, 7970 AB Havelte). U dient daarbij aan te geven waarom u bezwaar maakt.

Het indienen van een bezwaarschrift schorst het besluit niet. Om het besluit te schorsen kunt u aan de rechtbank Noord-Nederland vragen om een voorlopige voorziening te treffen (Postbus 150, 9700 AD Groningen).